

Wrocław, 19.04.2021

Prof. dr hab. Maciej Bałaj

Zakład Propedeutyki Pediatrii i Chorób Rzadkich

Katedra Pediatrii, Wydział Nauk o Zdrowiu

UM we Wrocławiu

Ocena rozprawy doktorskiej

Lek med. Katarzyny Bałaj

„ Ocena autotransplantacji nerki jako chirurgicznego sposobu leczenia nadciśnienia naczyniowo-nerkowego u dzieci z izolowanym zwężeniem tętnic nerkowych ”

Nadciśnienie tętnicze u dzieci stanowi coraz poważniejszy problem medyczny ze względu na systematycznie zwiększającą się liczbę małych pacjentów dotkniętych tym schorzeniem. Pod względem epidemiologicznym skala tego problemu u dzieci jest nadal nieporównywalnie mniejsza niż w populacji osób dorosłych, jednak następstwa nadciśnienia są zawsze bardzo poważne i zagrażające zdrowiu i życiu bez względu na wiek. Dlatego tak ważne jest wczesne rozpoznanie choroby i wdrożenie właściwego leczenia. Chirurg dziecięcy tylko w wyjątkowych przypadkach będzie lekarzem, który rozpozna nadciśnienie tętnicze jako pierwszy. Leczeniem nadciśnienia u dzieci zajmują się nefrolodzy i kardiolodzy dziecięcy przy współudziale pediatrów i lekarzy rodzinnych. W wybranych przypadkach leczenie zachowawcze jest niewystarczające i konieczne jest leczenie operacyjne. Z pewnością taką jednostką jest nadciśnienie naczyniowo-nerkowe. Obejmuje ono szerokie spektrum zespołów i schorzeń prowadzących do istotnego hemodynamicznie zwężenia tętnicy nerkowej. Jest to zagadnienie znane klinicyście, ale bardzo rzadko dyskutowane i prezentowane w piśmiennictwie pediatrycznym, Jest to zagadnienie stojące na pograniczu

kilku dyscyplin klinicznych. Leczeniem nadciśnienia naczyniowo-nerkowego u osób dorosłych zajmują się chirurdzy naczyniowi i nefrolodzy. U dzieci tak jednoznaczne wskazanie specjalisty odpowiedzialnego za korekcję chirurgiczną choroby jest bardzo trudne. Nie ma specjalizacji chirurgii naczyniowej dziecięcej. W różnych krajach czy ośrodkach medycznych, dzieci mogą być operowane przez chirurgów dziecięcych wyszkolonych w ośrodkach chirurgii naczyniowej dla dorosłych lub chirurdzy naczyniowi. W tym drugim przypadku podejmują oni wyłącznie leczenia starszych dzieci. Dlatego zabiegi operacyjne u dzieci z nadciśnieniem naczyniowo-nerkowym podejmowane są w bardzo nielicznych ośrodkach medycznych w świecie. Każde doniesienie naukowe z tego zakresu jest niezwykle cenne i pozwala na ulepszanie stosowanych metod operacyjnych.

Dlatego w tym miejscu pragnę złożyć Promotorowi i lek. med. Katarzynie Bałaż gratulacje za wybór tematu rozprawy naukowej. Podjęcie retrospektywnych badań obejmujących ponad 30-letni okres w jedynym w naszym kraju i jednym z niewielu w świecie ośrodku dedykowanych transplantologii dziecięcej zasługuje na wysokie uznanie. Jest ono ważne nie tylko z naukowego, ale i klinicznego punktu widzenia.

Lek.med. Katarzyna Bałaż bardzo jasno i precyzyjnie określiła cele swoich badań. Nadrzędnemu celowi jakim była ocena wartości klinicznej zabiegu autotransplantacji nerki u dzieci z nadciśnieniem naczyniowo-nerkowym podporządkowane były cele szczegółowe ukierunkowane na poszczególne aspekty kliniczne omawianej metody operacyjnej. Taki bardzo spójny i merytorycznie uzasadniony plan rozprawy świadczy o dużym doświadczeniu klinicznym i znajomości zagadnienia przez Doktorantkę i dowodzi dojrzałości warsztatu naukowego.

Przedstawiona mi do oceny praca spełnia pod względem formalnym wszystkie wymagania stawiane rozprawom na stopień doktora nauk medycznych. Chciałbym podkreślić bardzo staranną i czytelną formę graficzną pracy, pozwalającą na łatwe zapoznanie się z jej treścią. Bardzo wysoko oceniam część wstępną pracy. Jest ona krótka i zwięzła. Doktorantka, wręcz „z chirurgiczną precyzją” omówiła wszystkie najważniejsze zagadnienia odnoszące się do rozpoznawania i leczenia nadciśnienia naczyniowo-nerkowego. Stanowi ona znakomite wprowadzenie do zasadniczej części rozprawy.

Zakres podjętych badań i ich skala jest bezdyskusyjnym atrybutem rozprawy. Doktorantka objęła swoimi badaniami dokumentację medyczną 46 dzieci leczonych w okresie ponad 30 lat. Biorąc pod uwagę doświadczenia innych autorów z innych krajów to prawdopodobnie jedna z najliczniejszych grup dzieci leczonych w jednym ośrodku i prezentowanych w piśmiennictwie. Doktorantka doskonale wykorzystała ten niewątpliwie znaczący atrybut w swojej rozprawie. Grupa badawcza została bardzo dokładnie i szczegółowo omówiona zgodnie z wcześniej postawionymi celami. Pomimo bardzo wielu danych, wyniki przeprowadzonych badań zostały przedstawione w bardzo przejrzysty i „przyjazny czytelnikowi” sposób, zarówno w formie opisowej jak i graficznej. Jeszcze raz pragnę podkreślić zwięzłość rozprawy. Dowodzi to właściwego warsztatu naukowego Doktorantki i jej olbrzymiej pracowitości, rzetelności i zaangażowania w realizowany projekt badawczy. Jestem przekonany, że skala podjętych przez Doktorantkę badań świadczy o ich unikalnym i nowatorskim charakterze, a ich wyniki będą stanowiły cenne źródło wiedzy i będą cytowane przez autorów zajmujących się zagadnieniem nadciśnienia naczyniowo-nerkowego na całym świecie.

W dyskusji, stanowiącej niezwykle ważną część każdej rozprawy doktorskiej, **lek.med. Katarzyna Bałaż** bardzo umiejętnie i zwięźle oceniła uzyskane przez siebie wyniki i zestawiała z wynikami innych autorów. Z uznaniem oceniam jak umiejętnie Doktorantka prowadzi dyskusję w „obszarach spornych” i uzasadnia elementy strategii postępowania u dzieci z nadciśnieniem naczyniowo-nerkowym w reprezentowanym przez nią ośrodku. Załączony na końcu rozprawy algorytm stanowi znakomite podsumowanie podjętych przez lek.med. Katarzynę Bałaż badań i w sposób istotny podnosi jej praktyczny walor.

Wnioski jednoznacznie wynikają z podjętych w ramach projektu badań i odpowiadają w pełni postawionym celom. Mam jednak pewien „niedosyt”, że w tej najważniejszej części rozprawy Doktoranta nie wykorzystała w pełni wszystkich atrybutów swoich badań, jakie omawiała we wcześniejszych częściach i nie zaakcentowała to co najbardziej oryginalne i nowatorskie. Widziałbym we wnioskach informacje o badaniach obrazowych w nadciśnieniu naczyniowo-nerkowym (obecnej roli angiografii), o wieku dziecka, który nie stanowi przeciwwskazania do wczesnego podjęcia leczenia operacyjnego, o zaletach

autotransplantacji nerek w porównaniu do innych metod, o taktyce postępowania w obustronnym zwężeniu oraz o roli leków beta-adrenolitycznych. To są bezcenne dane, które Doktorantka przytacza w swojej dysertacji, podkreślając je jako wynik doświadczeń zdobytych w jej macierzystym ośrodku w okresie realizowanych badań.

Pomimo tej subiektywnej uwagi, bardzo wysoko oceniam prezentowaną mi rozprawę. Jestem pewny, że doskonały warsztat i zdobyte już doświadczenia pozwolą Doktorantce na kontynuowanie badań naukowych i poszerzanie swoich zainteresowań.

Z pełną odpowiedzialnością zwracam się do Wysokiej Rady Naukowej IPCZD w Warszawie o dopuszczenie lek.med. Katarzyny Bałaż do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dysertacja doktorska,,,, ***Ocena autotransplantacji nerki jako chirurgicznego sposobu leczenia nadciśnienia naczyniowo-nerkowego u dzieci z izolowanym zwężeniem tętnic nerkowych "***

spełnia kryteria i warunki stawiane rozprawom doktorskim przewidziane ustawą.

Jednocześnie , biorąc pod uwagę bardzo wysoką wartość naukową i kliniczną rozprawy wnioskuję o wyróżnienie lek.med. Katarzyny Bałaż.

Maciej Bałaż